

Rypsi Rapsi 2025

Kuukausittain päivittyvä ajankohtainen
öljykasvien markkinatilanne
meillä ja maailmalla

2 / 2022

Katsauksen toimittaa Ulrika Wikström (Vilja-alan yhteistyöryhmä VYR)

18.2.2022

Niemi-säätiö
Kylvösiemensäätiö

Kotimaan markkinat

Kotimaan hinnat

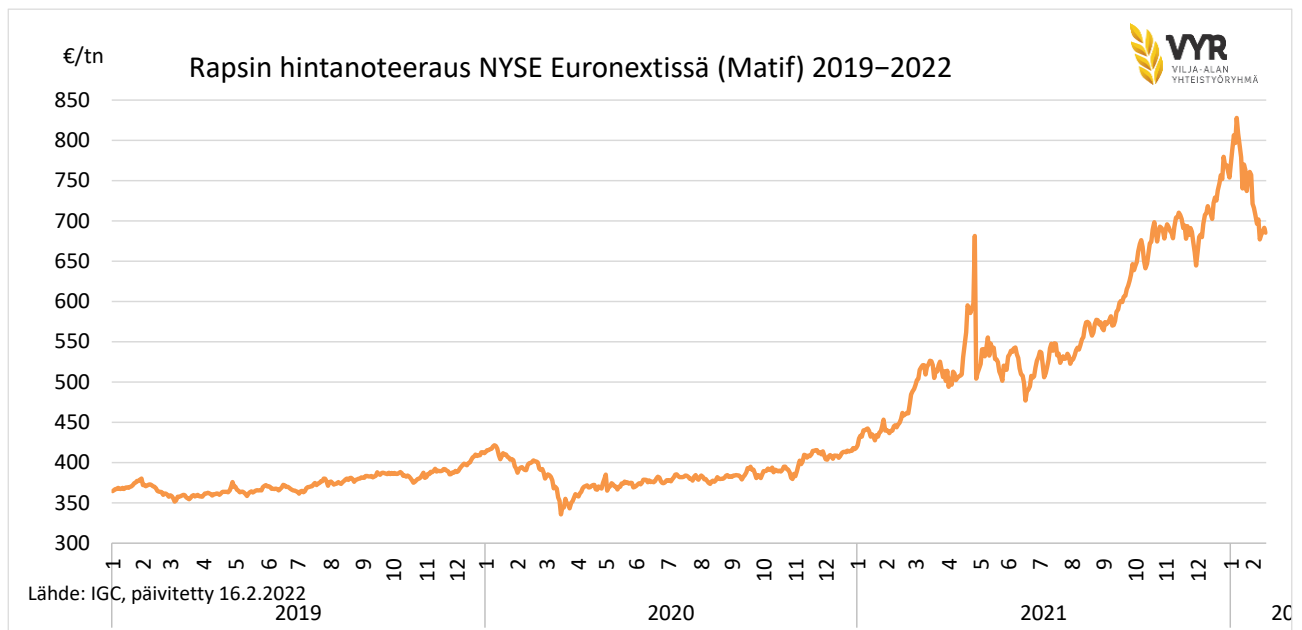
Kotimaan rapsin ja rypsin hintanoteeraukset ovat pysyneet edelleen hyvin korkealla, joskin laskeneet hieman tammikuun alkupuolen korkeimpien noteerausten tasolta. Tulevan satokauden noteeraukset eivät yllä loppuvuonna 2021 ja alkuvuonna 2022 saavutettujen hintojen tasolle, vaan ovat alhaisempia. Kirjoitushetkellä (16.2.) tulevien toimitusjaksojen noteerauksien ja seuraavan satokauden noteerauksien välillä on eroa noin 90 €/t. Seuraavan satokauden noteeraukset (16.2.) ovat silti kuitenkin verrattain korkealla tasolla.

Kirjoitushetkellä (16.2.) kotimaan rypsin ja rapsin tämänhetkiset hinnat ovat 672–694 €/tonni paikkeilla (694 €/t Kirkkonummi) ja hinnat tuleville toimitusjaksoille 674–696 €/t (Kirkkonummi 696 €/t). Seuraavalle satokaudelle hinnat ovat 606–609 €/t tasolla (Kirkkonummi). Kotimaan tulevien toimitusjaksojen ja seuraavan satokauden hintanoteeraukset ovat hyvin lähellä Pariisin pörssin (NYSE Euronext/Matif) rapsifutuurereja (toukokuu -22 ja marraskuu -22).

Euroopan markkinat

Rapsin hinnat NYSE Euronextissä (Matif)

Rapsin lähin futuurinoteeraus (touko -22) Pariisin pörssissä NYSE Euronextissä on kirjoitushetkellä (16.2.) 698,50 €/tonni. Marraskuun -22 (uusi satokausi) noteeraus (16.2.) on 612 €/tonni.

EU:n rapsitaseen odotetaan tasapainottuvan ja rapsin hintojen laskevan maltillisesti kaudella 2022/23

Strategie Grains:in mukaan EU:n rapsitase on tiukka kaudella 2021/22 (vaje 0,9 miljoonaa tonnia) ja rapsin hinnat pysyttelevät edelleen korkealla. Toistaiseksi rapsin hintahuippu saavutettiin kuitenkin jo tammikuussa ja hinnat ovat sen jälkeen laskeneet. Tammikuun hintahuipun saavuttamista edesauttoivat mm. rapsiöljyn vahva kysyntä biodieselin tuotantoon, meneillään oleva lämmityskausi ja muiden öljykasvien (soijapapu ja palmu) tilanne globaalisti. Hintahuipun aikaan saavutetut rapsin hinnat vaikuttivat negatiivisesti mm. rapsin murskauksen marginaaleihin ja rapsin kysyntään. Hintojen lasku on kuitenkin toistaiseksi ollut maltillista ja arvioiden mukaan rapsin hinnoille voidaan odottaa laskua vielä kuluvan kauden aikana, uuden kauden lähes-tyessä.

Strategie Grains:in EU:n rapsin tuotantoennuste ja rapsin tuotantoala kasvavat kaudella 2022/2023 ja ovat siis kuluvaan kautta suurempia. Kasvua kokonaistuotantoon odotetaan jopa miljoona tonnia. Tuotantoennus-tetta tarkasteltaessa on kuitenkin tärkeä huomata, että se perustuu oletukseen, jossa tuotannossa käytetään tuotantopanoksia tavanomaiseen tapaan. Oletukseen on syytä kiinnittää huomiota lannoitteiden ja muiden tuotantopanosten korkean hintatason vuoksi. Panosten korkeat hinnat voivat vaikuttaa niiden käyttöön tuo-tannossa. Kasvavan rapsin tuotannon odotetaan kuitenkin tasapainottavan rapsitasetta kuluvan kauden tiu-kan taseen jälkeen ja samalla rapsin hintojen odotetaan laskevan. Hintojen laskun odotetaan kuitenkin ole- van maltillista, sillä globaalit öljytaseet pysyvät tiukkoina myös tulevalla kaudella. Myös rapsin kysynnän odo-tetaan kasvavan jälleen kaudella 2022/23, mutta etenkin alkukaudella kilpailun auringonkukan ja rapsin kanssa odotetaan olevan kovaa.

EU:n kauden 2021/22 rapsin tuonti on helmikuun puoleenväliin mennessä yhteensä 3,18 miljoonaa tonnia, joka on 27 % vähemmän, kuin vastaavaan aikaan edellisellä kaudella. Kuluvalle kaudella suurin osa EU: rapsin tuonnista on peräisin Ukrainasta ja vähäisemmät määrät esimerkiksi Australiasta ja Kanadasta. EU:n rapsin tuonti on kuluvalle kaudella hyötynyt rapsin tuotannon kasvusta Ukrainassa (ennätys) ja Australiassa. Ukrai-nasta ja Australiasta tapahtuvan tuonnin odotetaan pysyvän melko samalla tasolla myös tulevalla kaudella.

Ukrainan ja Venäjän välinen jännite on lähiaikoina vaikuttanut kansainvälisiin markkinatilanteisiin. Agritel:in analyysin mukaan sen vaikutus esimerkiksi Ukrainan satamatoimintaan on kuitenkin toistaiseksi ollut odotet-tua vähäisempi ja merkittäviä häiriöitä ei ole kohdattu. Tilanne on kuitenkin välillisesti vaikuttanut markkina-tilanteisiin, kun toimijat ovat varautuneet odotettuihin häiriöihin ja epävarmuuteen. Tämä on näkynyt esi-merkiksi hinnoissa ja rahtilaivaliikenteen suunnittelussa.

Muiden öljykasvien tilanne EU:ssa (Strategie Grains)

- 🌻 Auringonkukan tasetilanne kuluvalle kaudella on tasapainoinen, mutta sen odotetaan heikkenevän tulevalle kaudella
- 🌻 Ennusteen mukaan öljy-/valkuaiskasvipohjaisten rehujen tasetilanne on tasapainoinen sekä kulu- valla että tulevalle kaudella
- 🌻 Soijapavun puristusta on vähennetty kuluvalle kaudella ja sen odotetaan kasvavan tulevalle kau- della
- 🌻 Palmuöljyn tuonti on laskenut kuluvalle kaudella ja tasetilanne on tiukka, varastoihin odotetaan maltillista kasvua tulevalle kaudella

Globaali markkina

Soijapavun kokonaistuotantomäärän väheneminen vaikuttaa globaaleihin öljykasvimarkkinoihin

USDA:n helmikuuisessa soijapavun globaalissa kysynnän ja tarjonnan ennusteessa (WASDE report) soijapavun kauden 2021/22 kokonaistuotantomäärä on vähentynyt edelliseen ennusteeseen verrattuna 8,7 miljoonalla tonnilla eli noin kahdella prosentilla 369,9 miljoonaan tonniin. Syynä tuotantoennusteen laskulle on Etelä-Amerikkaa vaivannut ja soijapavun tuotantoa haitannut kuivuus. Globaalissa kysynnän ja tarjonnan ennusteessa tuotantomäärän lisäksi ovat laskeneet ennusteet soijapavun puristuspäästöistä, tuonnista ja kauden loppuvarastoista (loppuvarastojen ennuste laskenut n. 2 %:lla). Soijapavun kysyntäpuolella vähentyneet tuotantomäärät ja korkeammat hinnat laskevat globaalia (soijarehun) kysyntää, erityisesti Kiinassa.

Intian rapsintuotantoennuste on puolestaan kasvanut 1,3 miljoonalla tonnilla 10,8 miljoonaan tonniin ja syynä ennusteen nostamiselle on odotuksia nopeampi kylvötahti ja odotettua suuremmat sadot.

Olosuhteet Euroopassa

Euroopan syysmuotoisten viljelykasvien kunnosta ja vallitsevista olosuhteista ei toistaiseksi ole saatu päivitettyä tietoa tammikuun RypsiRapsi2025 markkinakatsauksen julkaisun jälkeen. Tammikuun markkinakatsauksen pääpointit Euroopan olosuhteista: Euroopan komission tammikuun JRC MARS Bulletin kasvustoseurantareportista käy ilmi, että syysmuotoisten viljelykasvien kasvustot ovat toistaiseksi kohtalaisessa, hyvässä tai erittäin hyvässä kunnossa suurimassa osassa Eurooppaa, eikä mallinuksissa ole toistaiseksi havaittu talvihuhoja. Mustanmeren alueella kasvustojen tila on kuitenkin haastavista olosuhteista johtuen ollut tarkkailtava.

Lähteet:

- Avena
- IGC
- EURONEXT prices
- Strategie Grains, EU Oilseed report
- Agritel
- Yhdysvaltojen maatalousministeriö USDA
- JRC MARS Bulletin, vol. 30